

Mituri și adevăruri despre infracțiunile cu caracter sexual asupra copiilor

Mit	Adevăr
Abuzatorii sunt persoane străine, bolnave psihic, cu o înfățișare înfricoșătoare	1 În peste 90% din cazuri copiii cunosc abuzatorul. Oamenii care abuzează sexual de copii arată ca oameni obișnuiți, care arată și se comportă ca toți ceilalți. Pot fi rude, prieteni de familie, bone, antrenori, educatori, profesori sau vecini.
Copiii provoacă singuri abuzul, mai ales fetele tinere, care au un comportament seducător și par mult mai în vârstă	2 Niciun copil nu vrea să fie abuzat sexual. Nu este niciodată vina tinerilor sau a copiilor că sunt abuzați. Adulții au putere asupra copiilor și nu trebuie să manipuleze cu ea. Acesta este un mit perpetuat de însăși abuzatorii pentru a evita răspunderea penală.
Incestul și abuzul sexual se întâmplă numai în familiile vulnerabile, cu o situație economică precară	3 Incestul și abuzul sexual se pot întâmpla în toate tipurile de familii, cu venituri mari sau cu o situație economică precară, în familiile cu mulți copii sau în cele mici, în cele cu studii superioare sau fără studii.
Copilul nu a spus NU și nu a încercat să oprească abuzul sexual, așa că poartă parțial vina.	4 O reacție obișnuită la stres este „înghețarea”, iar acest lucru poate împiedica un copil să răspundă sau să spună „NU”. Infractorii adulți sunt întotdeauna de vină, deoarece copiii nu au capacitate fizică și cognitivă de a recunoaște și a anticipa riscurile, de a se apăra în situații de pericol. Faptul că copilul nu a oprit abuzul nu trebuie calificat ca și consimțământ!
Copiii și tinerii mint că au fost abuzați sexual, deseori pentru a atrage atenția adulților	5 Statisticile arată că în circa 98% din cazuri, abuzul a avut loc în realitate. Dezvăluirea despre experiențele de abuz sexual nu este niciodată ușoară. Dacă un copil vă face o dezvăluire, înseamnă că are încredere în Dumneavoastră, că îl veți ajuta și proteja. Modul în care gestionați această situație poate schimba viața acestui copil!
Dacă un copil spune că a fost abuzat sexual, apoi își retrage declarațiile, înseamnă că a mințit	6 În urma dezvăluirii abuzului, se pune o presiune enormă asupra copilului, iar suferința persoanelor apropiate devine insuportabilă pentru copil. Consecințele dezvăluirii pot include destrămarea familiei, suferința părinților și alte efecte. Retragera unei declarații poate fi încercarea/dorința copilului de a readuce situația la normal.
Cu cât este mai mică vârsta copiilor abuzați, cu atât vor fi mai puțin afectați și vor uita totul cu ușurință	7 Consecințele abuzului în copilărie pot avea efecte de lungă durată, mai des în cazurile când copiii sunt abuzați la vârste mici. Adulții abuzați în copilărie s-ar putea să nu-și amintească fiecare detaliu al abuzului, dar adesea vor simți frică, vină, tristețe, depresie, insucces și viață ratată.
Dacă un copil a fost abuzat sexual, părinții sau medicul vor observa cu siguranță semnele fizice	8 În cele mai multe cazuri abuzul sexual are loc fără aplicarea violenței fizice. Majoritatea copiilor victime ale abuzului sexual nu au semne vizibile. Adulții trebuie să fie atenți la comportamentul și starea emoțională a copiilor.
Dacă au fost abuzați sexual, copiii vor povesti neapărat cuiva despre ce li s-a întâmplat	9 Copiilor le este adesea frică sau rușine să spună cuiva că au fost abuzați. Mulți copii sunt amenințați de către abuzator să nu spună nimic. Conform statisticilor, 1 din 10 copii va fi abuzat sexual până la vârsta de 18 ani și doar 10% dintre acești copii vor dezvălui vreodată abuzul în copilărie, deoarece 90% dintre agresori sunt persoane pe care copilul le cunoaște, le iubește și în care are încredere.
Copiii pot interpreta greșit ce li s-a întâmplat și pot acuza pe nedrept un adult de abuz sexual	10 Abuzatorul folosește adesea gesturi precum „atingerea din întâmplare” sau gădilatul pentru a-și acoperi comportamentul infracțional și a da vina pe copil. Dezvăluirea unui copil trebuie să fie întotdeauna recunoscută și luată în serios!

Abuzul sexual și exploatarea sexuală pot fi prevenite!

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) contribuie la prevenirea cazurilor de abuz sexual și exploatare sexuală, prin **activități de prevenire**:

Instruirea profesioniștilor și elaborarea resurselor metodologice pentru cadrele didactice:

Broșură

“Cum să recunosc un abuz pentru copii și adolescenți”

Video

“Scrisoare către judecător-mesajul supraviețuitoarelor abuzului sexual către profesioniști”

Elaborarea și livrarea programelor structurale de dezvoltare a rezilienței copiilor de toate vârstele față de abuzul sexual și exploatarea sexuală:

- Program de prevenire a abuzului destinat copiilor de vârstă preșcolară „SIGUR”;
- Program de dezvoltare a rezilienței copiilor de vârstă școlară mică „În drum spre casă”;
- Program de dezvoltare a rezilienței adolescenților față de abuzul și exploatarea sexuală „12Plus”.

Elaborarea și livrarea programelor de educație parentală:

- Programul de educație parentală „Conect. Adolescența pe înțelesul părinților”;
- Programul de educație parentală „Reguli și disciplină pentru cei mici”.

Accesează și informează-te:

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii

www.cnpac.md | www.12plus.md

Apelează și raportează:

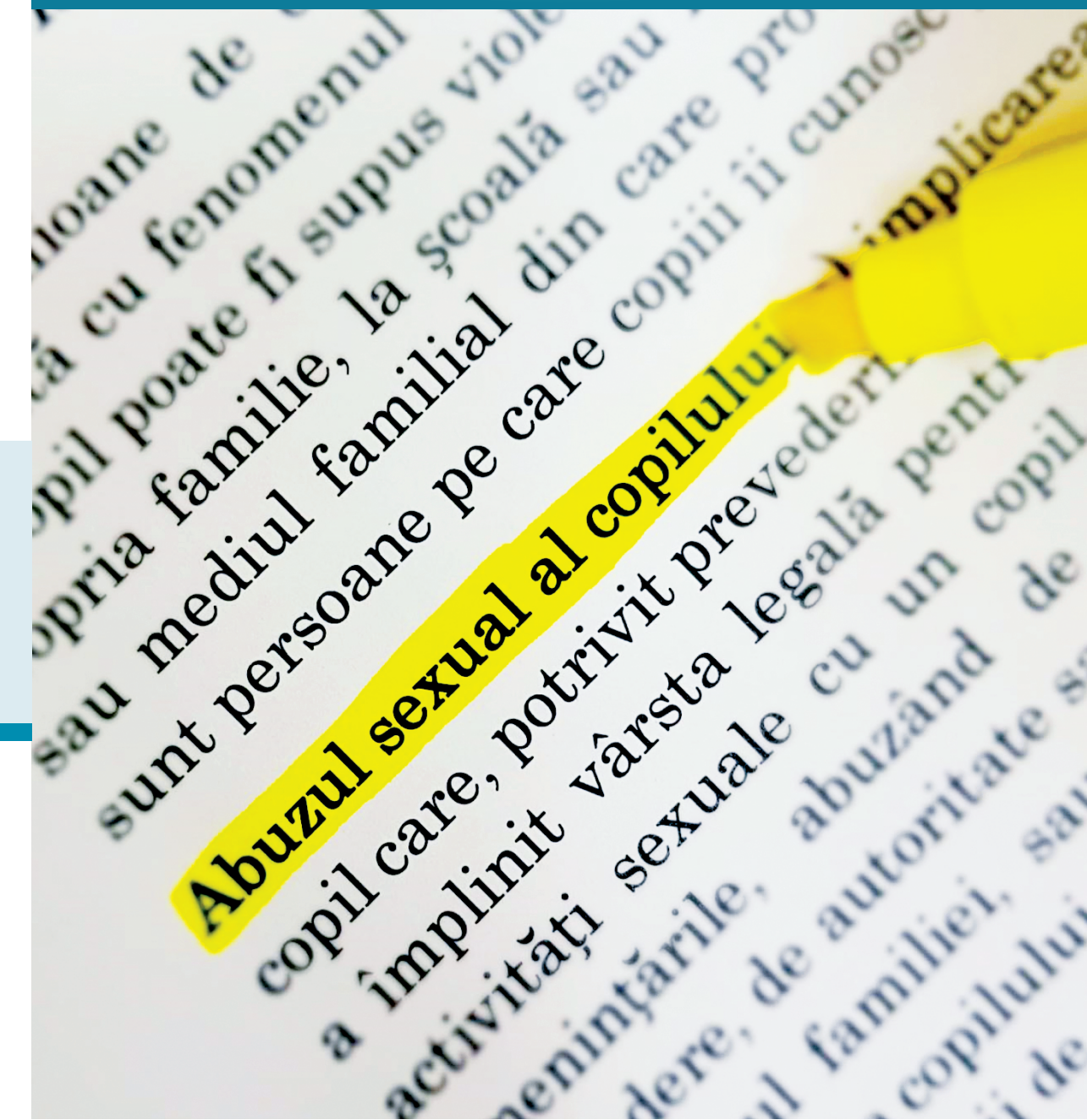
112 – Serviciul Național Unic pentru apeluri de urgență

116 111 – Telefonul Copilului | 078 000 480 – CNPAC

Această publicație a fost tipărită în cadrul proiectului „Facilitarea accesului copiilor refugiați din Ucraina la un mediu sigur de trai și educație, pentru o integrare socială sigură”, implementat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii în parteneriat cu Agenția ONU pentru Refugiați UNHCR.

Abuzul sexual și exploatarea sexuală a copiilor – prezentarea fenomenului în Republica Moldova

Ce este abuzul sexual?

Abuzul sexual împotriva copilului reprezintă (a) implicarea în activități sexuale a copilului care, potrivit prevederilor în vigoare ale dreptului național, nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală și (b) implicarea în activități sexuale a copilului, folosind constrângerea, forța sau amenințarea, abuzând de o poziție recunoscută ca fiind de încredere, de autoritate sau de influență asupra copilului, inclusiv, în cadrul familiei, sau abuzând de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului, cauzată, în special de dizabilitate psihică/ fizică sau de o situație de dependență.

Sursa: Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual (Convenția Lanzarote)

Abuzul sexual al copilului poate să ia diferite forme: supunerea la practici de intruziune orală, genitală sau anală, molestarea de natură sexuală cu contact sexual direct sau fără contact, seducerea ori coruperea, implicarea în practici sexuale și în materiale cu conținut sexual explicit, obligarea forțată la gesturi erotice nedorite, forțarea de a asista sau a lua parte la activități sexuale, exploatarea în scopuri de prostituție sau de pornografie.

Abuzul sexual al unui copil are loc preponderent prin utilizarea mijloacelor nonviolente (seducția, manipularea, persuasiunea), dar coercitive, permițând abuzatorului să profite de inocența, credulitatea și vulnerabilitatea copilului. Abuzul sexual poate fi săvârșit de către adulți sau de către copii care, conform vârstei sau etapei de dezvoltare, sunt într-o **poziție de răspundere, încredere sau putere** față de copilul victimă.

Abuzul sexual și exploatarea sexuală online

Abuzul sexual online al copilului reprezintă orice experiență în care acesta a fost determinat să se implice în activități sexuale în mediul virtual.

Sexting - trimiterea și primirea de mesaje și materiale sexuale explicite (cuvinte, fotografii, videoclipuri, imagini etc.), de obicei prin intermediul telefonului mobil, tabletei, laptopului sau al oricărui dispozitiv care permite distribuirea acestora. Discuțiile prin internet cu tentă sexuală pot constitui, de asemenea, primul pas spre ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual și/sau spre crearea de pornografie infantilă și/sau constrângere sexuală.

Grooming (ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual) - comportament manipulator inițiat de abuzator online, prin stabilirea unei legături emoționale, câștigarea încrederii cu scopul întâlnirii copilului, pentru a comite asupra acestuia abuz sexual sau exploatare sexuală.

Constrângerea și extorcarea sexuală – situația în care un abuzator șantajează un copil cu ajutorul imaginilor auto-generate ale respectivului copil pentru a obține favoruri sexuale, bani sau alte beneficii de la copil. Abuzatorul amenință să posteze imaginile pe rețelele sociale sau să le trimită familiei și prietenilor copilului.

Abuzul sexual și exploatarea sexuală trebuie raportate!

Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, culturale, ordine publică, Inspectoratului de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, sunt obligați să identifice și să raporteze autorității tutelare și poliției toate cazurile suspecte de violență împotriva copiilor.

Sursa: Hotărârea Guvernului nr. 270 din 08-04-2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului

Abuzul sexual și exploatarea sexuală pot fi identificate

Indicatori ai abuzului sexual și exploatării sexuale

Indicatori fizici

- Cicatrici, leziuni în zonele vaginale sau anale (echimoze, umflături sau infecții, sângerări, iritație, prurit);
- Sarcină sau boală cu transmitere sexuală;
- Dificultăți de mers sau de stat în poziția șezut;
- Lenjerie de corp ruptă, pătată sau însângerată.

Indicatori emoționali

- Sentimentul de vină și rușine, autostigmatizare, respect de sine scăzut;
- Furie, agresiune, depresie, anxietate;
- Teamă și îngrijorare excesivă, supunere, neîncredere în alții;
- Incapacitate controlului emoțional.

Indicatori sexuali

- Comportamente seducătoare, jocuri sexuale nepotrivite vârstei, cu jucării, cu sine însuși sau cu alții;
- Desene sexuale explicite și/sau descrieri nepotrivite vârstei;
- Cunoștințe sexuale bizare, excesive sau neobișnuite;
- Prostituție, promiscuitate;
- Masturbare excesivă sau în public.

Indicatori cognitivi

- Dezvoltare cognitivă întârziată;
- Deficit de atenție;
- Performanțe scăzute la învățătură.

Indicatori comportamentali

- Comportamente agresive în raport cu semenii;
- Izolare și/sau fugă de acasă;
- Evitarea unor locuri, situații sau persoane/membri de familie;
- Tendințe suicidale;
- Comportament antisocial și delinvent;
- Consum de alcool și droguri;
- Comportament regresiv

Indicatori psihosomatici

- Dereglări ale somnului;
- Dureri cronice, suferințe fizice care nu au confirmare medicală;
- Tulburări de alimentație (bulimie, anorexie);
- Tulburări de eliminare (urina și defecația).

Indicatori ai abuzului sexual și exploatării sexuale online

- Navigarea excesivă pe internet, ce creează dependență;
- Comportament ascuns și secret al copilului în ce privește activitatea sa online;
- Închiderea/acoperirea/schimbarea ecranului dispozitivului sau întreruperea bruscă a discuției telefonice sau online, ori de câte ori un adult apare în preajma sa;
- Deținerea de către copil a unor noi bunuri de valoare (telefon mobil, bijuterii, haine) sau sume de bani, într-un timp relativ scurt;
- Utilizarea unui limbaj sexual nepotrivit vârstei, comportamente sexualizate.

Fenomenul abuzului sexual și exploatării sexuale în cifre

Conform datelor Inspectoratului General al Poliției, în anul 2022:

372 copii au fost victime ale abuzului sexual

în **264** cazuri copiii cunoșteau abuzatorul

264 copii au fost supuși abuzului sexual pe o perioadă îndelungată

43 fete au fost abuzate sexual de tatăl biologic sau concubinul mamei

6 din **10** copii sunt adolscenți de 13-15 ani.

93% din numărul total de victime ale abuzului sexual sunt fete

Abuzul sexual se întâmplă cel mai frecvent în mediul de încredere a copilului!

Consecințe de lungă durată pentru victimele abuzului sexual și a exploatării sexuale în copilărie

- abuz sexual repetat, relații sexuale precoce;
- comportament hipersexualizat, practicarea prostituției;
- risc sporit de exploatare sexuală, trafic de persoane;
- probleme de sănătate fizică și mintală, boli cu transmitere sexuală, inclusiv HIV/SIDA;
- tentative de suicid;
- frică, depresie, neîncredere în oameni, agresivitate;
- izolare, stigmatizare socială;
- comportament rebel în calitate de mecanism de autoapărare;
- incapacitatea de a construi relații intime durabile;
- lipsa plăcerii în relațiile sexuale consimțite;
- transmiterea comportamentului de victimă, inclusiv, propriilor copii.

! În cazul fetelor și femeilor, consecințele vizează sănătatea reproductivă, sarcină nedorită, sau ale avortului, frica de a deveni mame în viitor.

Sursa: Understanding and addressing violence against women, Organizația Mondială a Sănătății, 2012